

Het bijbelse kernwoord grondlegging van de aarde/ wereld (van/ vóór)

I. Betekenis van de Hebreeuwse/ Griekse woorden

In het Oude Testament wordt vaak voor het gronden/ grondvesten van iets het Hebreeuwse woord *jasar* gebruik. Bijv. Jes. 54:11 (op saffieren grondvesten) Ook van de tempel wordt het gezegd (2 Kron. 3:3; 8:16; Ezra 3:11v)

In het Nieuwe Testament wordt het equivalente Griekse woord voor grondlegging (Gr. *'katabolè'*) gebruikt. Het betekent:

- a) iets neerleggen, -werpen. Een plant die zijn zaad in de moederschoot van de aarde neerwerpt. Vgl. Hebr. 11:11.
- b) Het leggen van een fundament van het gebouw (Hebr. 6:1); het Griekse woord dat ook wel gebruikt wordt, is 'ktidzoo' = stichten, bewoonbaar maken.

Het Griekse woord *'themelioō'* wordt ook wel gebruikt. Het betekent eveneens: funderen, van een fundament voorzien.

II. Wat wordt bedoeld met 'grondlegging van de aarde/ wereld?'

De Bijbel spreekt herhaaldelijk van de grondvesting/ het funderen van de aarde/ wereld door God (Hebr. *'jasar'*; Gr. *'katabolè'*/ *'themelioō'*). Zie noot 1. ¹ Wij kunnen ons in de uitleg beperken tot het eerste hoofdstuk van de Bijbel. We lezen in Gen.1:1 en 2: 'In den beginne schiep God de hemel en de aarde. De aarde nu was woest en ledig en duisternis was op de afgrond (abyssos); en de Geest Gods zweefde op de wateren.' Naar mijn inzicht betekenen deze woorden, dat God eerst (in de beginne) een ongeordende (woeste en ledige, dat is onbewoonde) aarde heeft geschapen; zoals bijv. andere hemellichamen en planeten (Maan, Mars enz.). Hij schiep m.a.w. het grenzenloze heelal (de hemel) met zijn duizenden lichtjaren afstanden tussen de planeten; waaronder ook de aarde. Of de aarde (die van Gen.1:1; de aarde van vs.2a) wel met planten en dieren voorzien is geweest en of die geschapen aarde op een gegeven dag dan wellicht verwoest is geworden, is niet met zekerheid te zeggen. Dat zou ook een verklaring kunnen inhouden voor de in de aarde gevonden sporen van gedierten uit de

¹ Job 88:4: Waar waart gij, toen *Ik de aarde grondde*; Ps. 24:2: Hij heeft ze gegrond op de zeeën; Ps. 78:69. de aarde die Hij gegrond heeft; Ps. 89: 12: de wereld die hebt Gij gegrond.; Ps. 102: Gij hebt - de aarde gegrond; Ps. 104:5: Hij heeft de aarde gegrond.; Ps. 104:8: ter plaatse, die Gij voor haar gegrond hadt; Spr.3:19: de Heere heeft de aarde door wijsheid gegrond; Jes. 48:13: ook heeft Mijne hand de aarde gegrond; Jes. 51:13: die - de aarde gegrond heeft; Jes. 51:18: om de aarde te gronden. NT: Gij Heere hebt de aarde gegrond (Hebr. 1:10)

Het grondvesten van de aarde is het werk van de Heere. 1 Sam. 2:8: de grondvesten des aardrijks zijn des Heeren. En Hij heeft de wereld daarop gezet; Job 38:4, 6: Waar was u, toen Ik de aarde grondde...? Waarop zijne hare grondvesten nedergezonken, of wie heeft haar hoeksteen gelegd? Ps. 104:5: de aarde gegrond op hare grondvesten...; Spr 8:29: toen Hij de grondvesten der aarde stelde; Jes. 40:21: hebt gij op de grondvesten der aarde niet gelet?; Zach. 12:1: De Heere - die de aarde grondvest. Soms wordt ook gesproken over *de grond der bergen/der wereld*; Deut.32:22; Psalm 18:8 (de gronden der bergen); 2 Sam.22:16; Ps.18:16 (de gronden der wereld). Jona 2:6: (nedergedaald tot de grond der bergen).

oertijd, van voor de verwoesting. Woest zou dan in Gen.1:2 betekenen: verwoest. Hebr. 'toehoe waboohoe'. Vgl. Jes. 34:11; Jer. 4:23.

Er was op deze aarde in elk geval nog geen onderscheid tussen het water en het droge, zoals in Gen.1:9. En ledig betekent: de aarde was een chaotische/ ongeordende (wanstaltige) aarde in het duister, missend elk spootje van licht.²

Bij schepping/ grondlegging van de aarde mogen wij denken aan wat we lezen in Gen.1:1: 'creatio e nihilo' – schepping uit het niets, enkel door het Goddelijke machtswoord. En ook kunnen wij denken aan wat God met die door Hem uit het niets opgeroepen aarde gaat doen door uit die aarde die enkel woest en ledig is (= zonder levende schepselen), door het Woord en door Zijn Geest de dingen te laten voortkomen die genoemd worden in Gen.1:3vv.(Ps. 33:6; Job 26:7,13). Vgl. Job 10:22; Ps.104:29vv. Zo werden de dingen die niet zijn, tevoorschijn geroepen alsof ze waren (Rom. 4:17).

Ze zijn uit de chaos geroepen door het Woord van God (Hebr. 'dabar') en door het Woord, de Logos, Gods Zoon (Gr. logos'; Joh.1:1v: 'logos') en door de machtige werking van de Geest.³ Die Geest van God zweefde over de wateren (zoals een arend over zijn jongen; Deut.32:11). En zo werd de aarde een woonoord voor Gods schepselen.

III. Van de grondlegging der wereld (Gr. 'katabolè')

'Van de grondlegging (fundering) der wereld' houdt in: van het allerprilste begin van de aarde (met ruimte en tijd) als geordende kosmos en van de wereld- en mensheidsgeschiedenis (Gen.1:3vv). Vgl. Luk.11:50. Luther vertaalde met: 'von Anfang' of von 'Anbeginn der Welt'. King James (steeds): from the foundation of the world (= vanaf de grondlegging/ fundering/ schepping van de wereld). M.a.w.: het is nooit anders geweest.

Lessen

Wat kunnen wij leren uit de teksten die gaan over 'van de grondlegging der wereld'?

- a) Er zijn dingen die verborgen zijn geweest vanaf het begin van de wereldgeschiedenis (geheimenissen, door Jezus gesproken; Matth. 13:35; Ps. 78:2).
- b) Het Koninkrijk dat de gelovigen ontvangen ligt reeds gereed aan het begin van de wereldgeschiedenis (Matth. 25:34).
- c) De namen van hen die het Lam volgen, zijn al vanaf dit begin geschreven in het boek des levens (Openb. 13:8); de namen van hen die het beest uit de afgrond bewonderen, staan daar niet in (Openb. 17:8).
- d) Vanaf het begin van de schepping is God met Zijn werk gereed gekomen en heeft daarna gerust (Hebr. 4:3).

² In de commentaar van Keil/ Delitz lezen we: 'This is also shown in the connection between our verse and the one which follows: "and the earth was without form and void," not before, but when, or after God created it. From this it is evident that the void and formless state of the earth was not uncreated, or without beginning. At the same time it is obvious from the creative acts which follow (vv. 3-18), that the heaven and earth, as God created them in the beginning, were not the well-ordered universe, but the world in its elementary form; just as *Euripides* applies the expression 'hemel en aarde' to the undivided mass...which was afterwards formed into heaven and earth. En even verder: 'The coming earth was at first waste and desolate, a formless, lifeless mass, *rudis indigestaque moles.*'

³ De vertaling van de LXX (Septuagint) luidt

Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκευάστος, καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου, καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος.

- e) Vanaf de fundering der wereld is het eenmalig offer van Jezus Christus voldoende; Hij heeft niet dikwijls geleden; één keer was genoeg (Hebr.9:26).
- f) Het bloed van de martelaren (al de profeten) dat vergoten is vanaf de grondlegging van de wereld, roept om wraak (Luk.11:50).

IV. Van vóór de grondlegging der wereld

Maar nu is er ook de uitdrukking ‘van vóór de grondlegging der wereld’. Er zijn dingen die aan het ontstaan van de aarde en de ordening van de kosmos voorafgaan. Voordat God de wereld schiep was er:

- a) de liefde van de Vader tot de Zoon (Joh.17:24). In Spr. 8:22vv lezen we van de Opperste Wijsheid, van eeuwigheid gezalfd; een voedsterling bij God, dagelijks Zijn vermaking, te allen tijd vóór Zijn Aangezicht spelende; prachtige woorden die de eeuwige liefde van de Vader tot de Zoon (= opperste wijsheid) uitdrukken.
- b) verkiezing van de Zoon (1 Petr. 1:20). Jezus Christus is voorgekend geweest vóór de grondlegging der wereld (tot Gezalfde Messias aangewezen).
- c) verkiezing van de gelovigen (Ef. 1:4). Allen die ooit zalig worden, zijn in Christus reeds voordat de wereld er was door God uitverkoren.⁴

Troost

Het is een heerlijke troost voor alle gelovigen te mogen geloven: mijn zaligheid ligt vast in Gods eeuwige Vrederaad. Dat kan een mens nooit klein krijgen. God heeft naar mij omgezien, voordat er nog een wereld was.

Jodendom

De gedachte, dat er aan alles wat bestaat in Gods heilsplan dingen zijn voorafgegaan die later in de wereldgeschiedenis openbaar komen, is ook het Jodendom niet vreemd.

Het oude Jodendom kende de gedachte van een voorwereldlijke pre-existentie (schepping) van de Thora (wet). Ook is volgens het Jodendom Israël of althans de ideële pre-existentie van Israël in het Goddelijke wereldplan, vóór de schepping ontstaan; deze gedachte wordt vastgeknoopt aan o.a. Ps. 74:2 en Ps. 90:1v.⁵

Daarmee is niet gezegd, dat met de uitdrukkingen ‘van/ voor de grondlegging der wereld’ het ontstaan van het volk Israël is bedoeld. De Schrift kent bij mijn beste weten deze gedachte niet. Het is voor ons (Jood en heiden) genoeg, als wij in het geloof mogen weten:

Gij hebt mijn gans gestel doorgrond,
zelfs voor mijn eersten levensstond.
Ik ben verbazend voortgebracht.
Op 't nagaan van Uw wond're macht,

⁴ Robertson's Word Pictures in Bible Works geeft als verklaring van Ef.1:4: ‘Definitive statement of God's elective grace concerning believers in Christ. ‘Before the foundation of the world’ (pro katabolè kosmou): old word ..., used of the deposit of seed, the laying of a foundation. This very phrase with pro in the Prayer of Jesus (Joh 17:24) of love of the Father toward the Son. It occurs also in 1 Pe 1:20. Elsewhere we have ‘apo’ (from) used with it (Mt 25:34; Lu 11:50; Heb 4:3; 9:26; Re 13:8; 17:8).

⁵ ‘The Jewish Rabbies have a saying, that there were seven things which God created before the world, by which they only mean to express the excellency of these things: - The law, repentance, paradise, hell, the throne of glory, the house of the sanctuary, and the name of the Messiah. But to us it is enough to say, *In the beginning was the Word, Joh 1:1.*’ Aldus M.Henri in zijn Bijbelverklaring ad. Gen.1:1-3.

sla ik verrukt het oog naar boven:
'k Zal U, mijn Schepper, altoos loven
(Ps.139:7 ber.)⁶

⁶ Het bovenstaande, aan het bijbels getuigenis ontleend, is een totaal ander verhaal dan wat men kan lezen op Internet/ Wikipedia, sub: Geschiedenis van de aarde. Daar wordt het ontstaan en de ontwikkeling van de planeet waarop de mensheid leeft, beschreven volgens zgn. gangbare wetenschappelijke inzichten; de aarde zou dan ongeveer (!) 4.56 miljard jaar (4.56Ga) geleden gevormd zijn door accretie van materiaal uit de zonnenevel....Het heelal ontstond waarschijnlijk (!) met de oerknal, naar schatting 13.7 Ga geleden en is daarmee ongeveer (!) drie keer zo oud als de Aarde.